

Vergaderjaar 2025–2026

31 985

Buitenlands beleid en handelspolitiek

Nr. 108

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 mei 2026

Op 3 april 2025 nam uw Kamer de motie van de leden Kamminga (VVD) en Boswijk (CDA) aan, waarin het kabinet wordt verzocht om op Europees niveau te pleiten voor verdere liberalisatie en verdieping van de handelsrelaties met Canada en Mexico, en daarbij bijzondere aandacht te besteden aan het veiligstellen van toeleveringsketens voor kritieke grondstoffen.¹

Voor wat betreft de handelsrelatie met Mexico verwijs ik uw Kamer graag naar de kabinetsappreciatie van het gemoderniseerde EU-Mexico akkoord, die op 14 november 2025 met uw Kamer gedeeld is.² Deze appreciatie is door uw Kamer behandeld tijdens het Commissiedebat Raad Buitenlandse Zaken Handel van 19 november 2025. Naar verwachting zullen de Europese Commissie namens de EU en Mexico dit verdrag op korte termijn ondertekenen waarmee de EU-Mexico handelsrelatie een belangrijke impuls zal krijgen.

In deze brief informeer ik uw Kamer over de stand van zaken in de handelsrelatie met Canada en de inzet van het kabinet om deze verder te versterken. Dat doet het kabinet in de context van de huidige internationale handelsspanningen, die het belang van goede (handels)relaties met gelijkgestemde landen onderstrepen. Nederland maakt zich, samen met de EU, hard voor een open en op regels gebaseerd mondiaal handelssysteem, waarin handelsakkoorden een belangrijke rol spelen. In deze brief zal ik tevens ingaan op de uitvoering van een aantal andere moties ten aanzien van de EU-Canada handelsrelatie.

Sinds september 2017 wordt het handelsdeel van het Breed Economisch Handelsverdrag tussen de EU en Canada (verder: CETA) voorlopig

¹ Motie van de leden Kamminga en Boswijk (Kamerstuk 21 501-02, nr. 3092)

² Kabinetsappreciatie modernisering EU-Mexico Global Agreement (Kamerstuk 21 501-02, nr. 3271)

toegepast. Dat betekent dat bedrijven al ruim acht jaar gebruik kunnen maken van de preferentiële tarieven en de afspraken gemaakt over onder andere diensten en douaneprocedures. De volledige inwerkingtreding van CETA is mogelijk wanneer alle EU lidstaten en Canada het verdrag geratificeerd hebben. Inmiddels zijn er 17 EU lidstaten die CETA geratificeerd hebben, waaronder Nederland in 2022.

Ondertussen werpt de voorlopige toepassing van het handelsdeel van CETA haar vruchten af voor de EU en Nederland. In 2024 exporteerde Nederland goederen en diensten ter waarde van ruim EUR 8 miljard naar Canada. Nederland importeerde goederen en diensten ter waarde van EUR 7 miljard.³ Ten opzichte van 2016 kende de totale handel in goederen en diensten tussen Nederland en Canada in 2024 een groei van 105 procent.⁴ Voor diensten betekent dat met name groei in zakelijke diensten, computerdiensten en telecommunicatie. Voor handel in goederen vond de groei voornamelijk plaats in handel in grondstoffen, machines en chemische producten. Daarnaast biedt het akkoord de mogelijkheid om afspraken te maken over wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties, zoals voor architecten.⁵

Nederland zet onverminderd in op handelsbevordering met Canada. Sinds 2021 hebben vier werkbezoeken en economische missies plaatsgevonden, waarvan drie met een bewindspersoon. Zo bezocht voormalig Minister Klever Toronto in maart 2025 voor de *Prospectors & Developers Association of Canada* (PDAC), de grootste mijnbouwconferentie ter wereld. In bijzijn van achttien meegereisde Nederlandse bedrijven en organisaties is toen een samenwerkingsintentie ondertekend met de provincie Québec.⁶ Hier wordt nu verder uitvoering aan gegeven in samenwerking met collega's van het Ministerie van Economische Zaken en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Het postennetwerk in Canada, bestaande uit de ambassade in Ottawa en de consulaten-generaal in Toronto en Vancouver, en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) staan dagelijks klaar voor het bedrijfsleven. Zij ondersteunen Nederlandse bedrijven bijvoorbeeld met informatieverstrekking (ook over CETA), fysieke matchmaking met potentiële zakenpartners, en begeleiding van inkomende en uitgaande bedrijfsdelegaties. In 2025 zijn zestien handels- en innovatiemissies door Nederland naar Canada georganiseerd. Dit is een toename van bijna 50% ten opzichte van 2024. Daarnaast verzekerde Atradius DSB de afgelopen jaren voor tientallen miljoenen aan Nederlandse export naar zowel Canada als de Verenigde Staten. Het gaat hierbij om exportkredietverzekeringen voor o.a. de levering van schepen, achtbanen en fossiele infrastructuur.

Wat betreft grondstoffen wordt binnen de Nationale Grondstoffenstrategie langs vijf pijlers gewerkt aan het vergroten van de leveringszekerheid van kritieke grondstoffen, waaronder diversificatie. Canada is daarbij een belangrijke gelijkgezinde partner en beschikt over grote reserves aan kritieke grondstoffen zoals lithium, koper en zeldzame aardmetalen. Samenwerking wordt verkend op het gebied van verticale waardeketenintegratie, R&D, investeringen en ESG-standaarden.

³ Op basis van cijfers onder Statline van het CBS, via StatLine – Datasets via thema

⁴ Op basis van cijfers onder Statline van het CBS, via StatLine – Datasets via thema

⁵ EU adopts first ever Mutual Recognition Agreement for professional qualifications – European Commission

⁶ Nederland en Québec slaan handen ineen op kritieke grondstoffen | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl

Graag maak ik ook van deze gelegenheid gebruik om uw Kamer te informeren over de wijze waarop uitvoering gegeven is en wordt aan een aantal moties dat aangenomen is in de context van de goedkeuring door de Staten-Generaal van de Nederlandse ratificatie van het CETA verdrag.

Motie Alkaya over democratische controle en transparantie inzake verdragscomités (Kamerstuk 35 154, nr. 15)

Aan de motie Alkaya is uitvoering gegeven. Het kabinet verzoekt de Europese Commissie doorlopend tot het betrachten van transparantie bij de uitvoering van de afspraken in CETA.⁷ Afgelopen jaren heeft de Commissie de agenda's en verslagen van vergaderingen – mede op Nederlands aandringen – openbaar gemaakt en eerder dan voorheen online gepubliceerd.⁸ Nederland zal er op toezien dat deze praktijk voortgezet wordt.

Motie Amhaouch/Voordewind over monitoring en flankerende maatregelen (Kamerstuk 35 154, nr. 18)

In motie *Amhaouch/Voordewind* is het kabinet verzocht om bij de Europese Commissie aan te dringen op monitoring van de gevolgen van CETA voor de landbouwsector en om flankerende maatregelen te nemen bij onevenredige effecten.⁹ Voormalig Eurocommissaris voor Handel Hogan heeft vervolgens aan Nederland toegezegd dat de Europese Commissie de effecten van CETA op de markten voor gevoelige landbouwproducten zal monitoren.¹⁰ Dit is onder andere gedaan in de context van de cumulatieve effectstudies van handelsverdragen voor de landbouwsector uit 2016 en 2021.¹¹ In de meest recente actualisering van deze cumulatieve effectenstudie in 2024 is de voorlopige toepassing van het handelsdeel van CETA in het basisscenario opgenomen.¹² Daarnaast wordt voor verschillende landbouwsectoren regulier gemonitord op marktverstoringen door import uit derde landen, waaronder uit Canada.¹³ Met betrekking tot rund- en varkensvlees kan gesteld worden dat de totale handel tussen Nederland en Canada beperkt gestegen is. De Nederlandse invoer van rundvlees vanuit Canada is van EUR 2 miljoen in 2016 naar EUR 7 miljoen in 2024 gegaan en de invoerwaarde van varkensvlees is nihil gebleven.¹⁴ Deze beperkte stijging van de invoer is te verklaren door de strenge EU-producteisen ten aanzien van voedselveiligheid, zoals hormoonvrij vlees, die ook gelden voor invoer uit derde landen. Slechts een beperkt aantal Canadese rundvleesproducenten is gecertificeerd voor export naar de EU. De Nederlandse uitvoer van rundvlees naar Canada is van nihil in 2016 naar EUR 8 miljoen in 2024 gestegen en van varkensvlees van EUR 5 miljoen in 2016 naar EUR 9 miljoen in 2024.¹⁵ De uitvoerwaarde van deze landbouwproducten is dus harder gestegen dan de invoerwaarde.

⁷ Motie Alkaya 35 154, nr. 15

⁸ Transparency in policy DG Trade, CETA-comités verslagen

⁹ Motie Voordewind en Amhaouch, 35 154, nr. 18

¹⁰ Zie Brief van Commissaris Hogan over de zorgen die zijn geuit in uw Kamer en in de samenvatting, bijlage bij Kamerstuk 35 154-26

¹¹ 2016 JRC Publications Repository – Cumulative economic impact of future trade agreements on EU agriculture; 2021 <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC123037>

¹² JRC Publications Repository – Cumulative economic impact of upcoming trade agreements on EU agriculture

¹³ Medium-term – European Commission, Agri-food data portal | Agricultural markets

¹⁴ Op basis van cijfers onder Statline, CBS: StatLine – Goederenhandel; grensoverschrijding, SITC (5 digits, divisie 00-43).

¹⁵ Op basis van cijfers onder Statline, CBS: StatLine – Goederenhandel; grensoverschrijding, SITC (5 digits, divisie 00-43).

In november 2025 werd de ex post evaluatie van CETA gepubliceerd, waarin ook aandacht was voor de impact van het akkoord op de landbouwsector.¹⁶ De conclusie van deze evaluatie op gebied van landbouw is dat CETA een significant en positief effect heeft gehad op bilaterale handel in de agri-food sector.¹⁷ Daarnaast heeft voormalig Eurocommissaris Hogan bevestigd dat de Europese Commissie bereid is om noodzakelijke maatregelen te nemen indien sprake zou zijn van ernstige marktverstoringen als gevolg van import uit Canada. Het kabinet onderschrijft het belang van deze mogelijkheid tot ingrijpen¹⁸, waarbij opgemerkt dat er tot op heden geen sprake is van onevenredige effecten of ernstige marktverstoringen. Daarmee beschouw ik deze motie als uitgevoerd.

*Motie Voordewind/Amhaouch over afspraken met Canada over certificering van landbouwproducten (Kamerstuk 35 154, nr. 20)*¹⁹

Het kabinet heeft uitvoering gegeven aan deze motie door in voorbereiding op verschillende overleggen tussen Canada en de EU onderwerpen uit de motie aan te kaarten. Dit waren met name overleggen in de context van het gezamenlijke sanitair en fytosanitair (SPS) comité. In de voorbereidingen hierop heeft Nederland de Commissie verschillende malen verzocht om met de Canadese autoriteiten te spreken over het Canadese systeem van certificering, het Canadese *track-and-trace* systeem op rundvlees van hoge kwaliteit en het Canadese verbod op gebruik van verwerkte dierlijke eiwitten in veevoer. Daarnaast heeft Nederland de Commissie in 2021 gevraagd om bij de voorgenomen audit van Canada in 2022 door DG Gezondheid en voedselveiligheid ook aandacht te schenken aan de certificering en traceerbaarheid van hormoonvrij vlees. De Commissie heeft dit punt meegenomen in de *audit* van september 2022 met betrekking tot de structuur en uitvoering van het Canadese controlesysteem in de vleessectoren voor vers rund- en varkensvlees bestemd voor export naar de EU. In het rapport zijn aanbevelingen gedaan aan de Canadese autoriteiten voor verbetering van de toezicht en handhaving. De Canadese autoriteiten hebben naar aanleiding hiervan maatregelen aangekondigd in reactie op de aanbevelingen.²⁰

Deze motie riep ook op tot het uitbreiden van de Nederlandse douanecapaciteit, waar dat nodig was door hogere werkdruk ontstaan door CETA. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken is hierover in contact geweest met de Douane en met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Dit overleg leidde tot de conclusie dat er vooralsnog geen extra capaciteit nodig is voor het uitvoeren van de controles op het gebruik van diersoorten en handhaving van wetgeving voor genetisch gemodificeerde organismen (GMO) als gevolg van de voorlopige toepassing van CETA.

Het is inmiddels staand beleid dat het kabinet aandacht houdt en blijft houden voor bovenstaande punten. Hiermee beschouwt het kabinet de motie als afgedaan.

¹⁶ Ex-post evaluations, via https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_en

¹⁷ Commission staff working document evaluation of the impact of the Comprehensive Economic and Trade Agreement between the EU and its Member States and Canada, SWD(2025) 363 final, via Circabc

¹⁸ Zie Brief van Commissaris Hogan over de zorgen die zijn geuit in uw Kamer en in de samenvatting, bijlage bij Kamerstuk 35 154-26

¹⁹ Motie van de leden Voordewind en Amhaouch, 35 154, nr. 20

²⁰ Food Audits and Analysis | Food Safety (europa.eu)

Motie Jan Vos/Teeven over het geen aanpassingen die afdoen aan reeds gestelde eisen op het gebied van arbeid en milieu (Kamerstuk 31 985, nr 38)

Aan de motie Jan Vos/Teeven zal gedurende de looptijd van het verdrag uitvoering gegeven worden. Toenmalig Minister Ploumen heeft toegezegd zich ervoor in te zetten dat er geen aanpassingen aan het verdrag gedaan worden die afdoen aan reeds gestelde eisen op het gebied van arbeid en milieu. In de verdragstekst is opgenomen dat de verdragspartijen de belangrijke rol van arbeidsstandaarden erkennen. Daarnaast is aangegeven dat de verdragspartijen niet zullen afwijken van de standaarden van het arbeidsrecht om investeringen of handel aan te trekken.²¹ Met betrekking tot milieu zijn gelijksoortige afspraken gemaakt. Zo wordt afgesproken dat partijen hun verplichtingen van internationale klimaatakkoorden (her)bevestigen, het niveau van klimaatbescherming niet verlaagd wordt omwille van het bevorderen van handel, en wordt afgesproken samen te werken op handelsgerelateerde klimaatonderwerpen.²² Wanneer verdragspartijen zich niet aan deze afspraken houden, is het mogelijk over te gaan tot geschillenbeslechting.

Motie Amhaouch, Voordewind en Jetten over een evaluatie van het functioneren van het Investment Court System in CETA (Kamerstuk 35 154, nr. 19)

Deze motie kan voorlopig nog niet uitgevoerd worden. Het *Investment Court System* (ICS) zal pas in werking treden als alle verdragspartijen CETA geratificeerd hebben. Het ICS valt niet onder het deel van CETA dat reeds voorlopig toegepast wordt. In het Comité over Diensten en Investerings onder CETA zullen de verdragspartijen na inwerkingtreding van het ICS de mogelijkheid hebben om het functioneren ervan te bespreken en aanbevelingen te doen.

De Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.W. Sjoerdsma

²¹ Artikel 23.2 en artikel 23.4 van CETA, zie: EUR-Lex – 22017A0114(01) – EN – EUR-Lex (europa.eu)

²² Hoofdstuk 24 van CETA